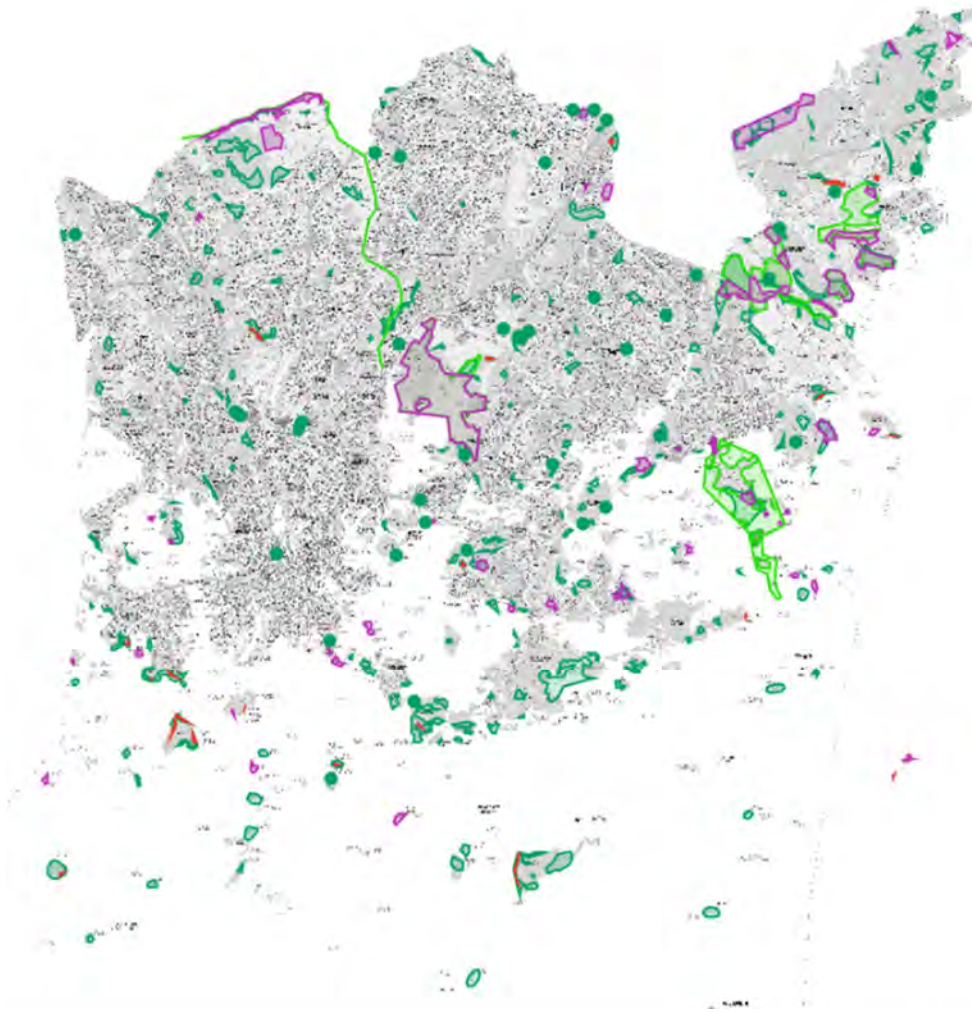

Indikaattori 4: Alkuperäislajien muutos, putkilokasvit

Päivitetty: 2/2015, Milja Heikkinen

Kuva: Helsingin arvokkaat kasvikohteet. Kuvassa Helsingin arvokkaiksi määritellyt kasvikohteet on merkitty tummanvihreällä. Vaaleanvihreällä on rajattu Natura 2000 -verkostoon kuuluvat alueet ja violetilla luonnonsuojelualueet. Punaiset merkinnät kertovat suojellusta luontotyypistä. Moni arvokas kasvikohte sijaitsee suojelualueiden ulkopuolella. (Kuva: Luontotietojärjestelmä 2015)

Indikaattorin tila Helsinki:

Helsingin alueella esiintyi vuonna 2002 noin 1 108 putkilokasvilajia, joista 565 luetaan alkuperäislajiksi¹. Määrään on otettu mukaan alkuperäisiksi määriteltyjen lisäksi muinaistulokkaat. Yhteensä nämä kaksi luokkaa muodostivat noin 51 % Helsingin kasvilajeista. Alkuperäisiksi luokiteltavia oli 40 % ja muinaistulokkaita 11 %. Muinaistulokkailla tarkoitetaan kasveja, joiden saapumisesta Helsinkiin on niin kauan, ettei kirjallista tietoa ajankohdasta ole saatavilla. Yleensä tämä tarkoittaa, että kasvi on saapunut ennen 1600 -lukua. Alkuperäisiksi katsottavien kasvilajien osuus kasvistosta vaihtelee huomattavasti alueittain. Korkein alkuperäiskasvien osuus on ulkosaaristossa, jossa pienillä luodoilla jopa kaikki kasvit saattavat kuulua alkuperäislajistoon. Toisilla alueilla taas erilaisten vierasperäisten lajien osuus lajistosta on

¹ Kurtto, A., Hahkala, V. ja Helynranta, L. 2002: Helsingin kasviston historialliset ainekset, uhanalaisuus ja elinympäristöt. Teemakartasto. 246 karttaa selitteineen + 37 taulukkoa tietokantana, Helsingin kaupungin ympäristökeskus. Helsinki.

suurempi kuin alkuperäisten. On kuitenkin huomattava, että kaikki uudemmat lajit eivät ole haitallisia vieraslajeja.

Vuonna 1998 tehdyssä lajistokartoituksessa putkilokasvilajeja oli noin 1 072². Tuolloin alkuperäislajeja ja muinaistulokkaita oli noin 557. Alkuperäislajeja oli kokonaislajistosta 40 % ja muinaistulokkaita 12 %. Neljässä vuodessa lajimäärä oli kasvanut noin kahdeksalla lajilla.

Indikaattorin pisteytys:

0 pistettä: lajimäärä vähenee tai pysyy ennallaan

1 piste: 1 laji lisää

2 pistettä: 2 lajia lisää

3 pistettä: 3 lajia lisää

4 pistettä: 4 lajia lisää **2002**

Indikaattorin seuranta:

Indikaattoria seurataan kasvillisuuskartoituksilla. Harvinaisempien kasvien esiintymistä kartoitetaan säännöllisesti, sillä on oletettavaa, että mahdolliset muutokset näkyvät ensimmäiseksi niissä. Koko kasvillisuus kartoitetaan harvemmin. Nykyiset kartoitustiedot ovat jo melko vanhoja, joten uusi kartoitus pyritään järjestämään mahdollisimman pian. Tässä kortissa esitetyistä luvuista puuttuvat esimerkiksi Östersundomin liitosalueen luvut, jotka todennäköisesti lisäisivät lajimäärää. Toisaalta Östersundomin lajimääriä laskettaessa on huomioitava, että alueella on erittäin voimakas paine rakentaa aiemmin rakentamattomia alueita. Jos alueen lajimäärä halutaan pitää nykytasolla, siihen on kiinnitettävä huomiota rakentamista suunniteltaessa.

Yhteyshenkilö (etunimi.sukunimi@hel.fi):

Kaarina Heikkonen, kaupunkiekologi, Ympäristönsuojeluosasto, Helsingin kaupungin ympäristökeskus

---

² Kurtto, A., Helynranta, L. 1998: Helsingin kasvit. Kukkivilta kiviltä metsän syliin, Helsingin kaupungin ympäristökeskus ja Yliopistopaino Helsinki University Press. Helsinki.(sivu 354)